



ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

20 вересня 2012 року

№26 (3002)

КПІ знову в числі кращих університетів світу!

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» знову представлений у рейтингу університетів світу QS World University Rankings 2012! Разом з Донецьким національним університетом і Київським національним університетом ім. Тараса Шевченка він увійшов до числа 700 найкращих вищих навчальних закладів нашої планети.

Укладачі рейтингів враховували шість головних критеріїв оцінки: репутація в академічному середовищі (40%), ставлення до випускників з боку роботодавців (10%), цитованість публікацій співробітників ВНЗ (20%), співвідношення кількості викладачів і студентів (20%), відносна чисельність закордонних викладачів (5%), відносна чисельність іноземних студентів (5%).

У 2012 році для визначення найкращих ВНЗ було опитано 46 тисяч академічних експертів, 25 тисяч роботодавців тощо.

Очолив рейтинг Массачусетський технологічний інститут (США). Друге місце у торішнього лідера – Кембриджський університету (Велика Британія), третє – у Гарвардського університету США.

Інф. "КП"



Угода про співпрацю між НТУУ "КПІ" та НДТУ "МІСІС"

наукового центру рентгеноструктурного аналізу НТУУ "КПІ" – РІГАКУ", у церемонії відкриття якого взяли участь гості з Москви. З огляду на те, що в МІСІС подібний підрозділ також уже працює, це забезпечує чудові умови для обміну досвідом та інформацією як у науковій, так і в навчальній сферах, а також розгортання спільних досліджень у галузі рентгеноструктурного аналізу.

мізації державних освітніх стандартів обох країн, розробка наукових засад системи наукової багаторівневої освіти на базі обох університетів, узгодження програм академічних обмінів, стажування аспірантів, докторантів і викладачів в університетах-партнерах, організація практик студентів за узгодженими програмами, спільне проведення досліджень з актуальних наукових проблем і створення спільного банку розробок університетських науковців тощо. Окрім того, учасники Угоди сприятимуть організації та проведенню започаткованих НТУУ "КПІ" і вже відомих у світі традиційних заходів – Міжнародної олімпіади з програмування "KPI OPEN" і Літньої школи "Досягнення і застосування сучасної математики, інформатики та фізики" (AACIMP).

Інф. "КП"

7 вересня наш університет відвідала делегація Національного дослідницького технологічного університету "МІСІС" (м. Москва, Російська Федерація), очолювана в.о. ректора Алевтиною Черниковою.

Славновісний російський технологічний університет (він також відомий за старою назвою, яка у вигляді аббревіатури збереглася і в назві новій – "Московський інститут сталі і сплавів") має давні і міцні

зв'язки з КПІ. Сьогодні ці контакти набувають нової якості – стають ширшими і системнішими. До того ж, з'являються й нові можливості реалізувати спільні наукові проекти, узгоджуючи їхні програми і домовляючись про просування й використання в освітній і науковій галузях їхніх методик і результатів.

Яскравим прикладом таких можливостей є створення в КПІ спільного Українсько-японського навчально-

То ж після обговорення потенціалу і перспектив співпраці у сфері розвитку новітніх технологій та освітніх ініціатив ректор НТУУ "КПІ" Михайло Згуровський і в.о. ректора НДТУ "МІСІС" Алевтина Черникова підписали Угоду про заходи на 2012 – 2014 роки в навчальній та науковій галузях.

Серед напрямів співпраці, передбачених цим документом, – спільне вироблення рекомендацій щодо опти-

Відкрито Центр рентгеноструктурного аналізу НТУУ "КПІ" – "РІГАКУ"

7 вересня в НТУУ "КПІ" відкрито Навчально-науковий центр рентгеноструктурного аналізу НТУУ "КПІ" – "РІГАКУ". Обладнання для нього надала університету японська корпорація "РІГАКУ", яка є визнаним лідером на світовому ринку рентгеновського обладнання для наукових досліджень і промисловості.

У заходах, присвячених відкриттю Центру, взяли участь Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Тоїчі Саката, президент корпорації "РІГАКУ" Хікару Шімура, в.о. ректора Московського інституту сталі і сплавів Алевтина Черникова, старший радник Посольства Російської Федерації в Україні Ігор Севаст'янов, керівники Національної академії наук України, ректор НТУУ "КПІ" академік НАН України

Михайло Згуровський, представники міністерств і відомств, закордонних і вітчизняних підприємств та організацій, викладачі й науковці КПІ.

Урочистому запуску обладнання Центру передувало засідання круглого столу "Стратегічне партнерство НТУУ "КПІ" та "РІГАКУ" – важлива складова розвитку українсько-японського співробітництва".

"Мені дуже приємно, що ми проводимо цю акцію в рамках відзначення двадцятої річниці встановлення дипломатичних відносин між Японією та Україною, – наголосив, виступаючи на засіданні, Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Тоїчі Саката. – Стосун-



Проф. П.І. Лобода проводить презентацію Центру

ки між нашими країнами в різноманітних галузях – політичній, економічній, у питаннях захисту навколишнього середовища, в науковій і культурній сфе-

рах – останнім часом значно розширилася. І ми сподіваємося, що створення

Закінчення на 3-й стор. ➔

На засіданнях Вченої ради

Чергові засідання Вченої ради університету відбулися 31 серпня та 3 вересня 2012 р.

Засідання 31 серпня розпочалося з того, що перший проректор Ю.І.Якименко надав слово голові Секції випускників КПІ в Польщі Янушу Фуксі. Пан Януш прибув спеціально для того, щоб вручити Золоті відзнаки Інженерного товариства двом нашим деканам. Після вручення Юрій Іванович тепло привітав І.М.Астреліна та П.О.Киричка з отриманням нагород.

Основним питанням засідання була організація та проведення конкурсу на заміщення посад професора. Доповідав Ю.І.Якименко. Спочатку Юрій Іванович зауважив, що це позачергове засідання Вченої ради, адже у зв'язку з новим пенсійним законодавством у нас виникли певні проблеми з тими, хто отримує наукові пенсії. Постало завдання: пов'язати документи, з якими працюємо, і ті

конкурсні процеси, які ми проводимо, щоб вони не суперечили чинному законодавству. Після цього відбулося таємне голосування.

У поточних справах за доповіддю заступника начальника з навчальної і наукової роботи ВПІ полковника В.В.Романюка було розглянуто питання про збільшення замовлення на підготовку студентів за програмою "Офіцер запасу" у ВІТІ НТУУ "КПІ".

Засідання Вченої ради НТУУ "КПІ" 3 вересня розпочалося з вручення атестатів професора та нагородження почесними відзнаками. Після цього головуєчий ректор НТУУ "КПІ" професор М.З.Згуровський привітав ювілярів: М.К.Родіонова, Н.Д.Панкратова, Л.П.Гермаш, Ю.І.Горобця, М.Д.Гераймчука, В.Г.Колобродова, П.В.Круша та С.Ф.Теленка. Ректор висловив вдячність професору М.В.Печенику за плідну роботу на посаді проректора з адміністративно-господарської роботи. Нині

М.В.Печеник повернувся до науково-педагогічної роботи і очолює Центр перспективного розвитку НТУУ "КПІ".

Першим питанням порядку денного за доповіддю першого проректора Ю.І.Якименка Вчена рада розглянула підсумки прийому студентів у 2012 р.

З другого питання проректор з науково-педагогічної роботи Г.Б.Варламов виніс на розгляд створення Центру міжнародної освіти. Геннадій Борисович повідомив, що Центр міжнародної освіти створюється з метою покращення підготовки іноземних громадян. Також він інформував про склад та зміни у структурі Центру. Реорганізація викликає тим, що значно зменшилася кількість іноземних студентів. Для виправлення ситуації потрібні значні структурні зміни.

На завершення засідання Вчена рада розглянула конкурсні та поточні справи.

А.А.Мельниченко, вчений секретар НТУУ "КПІ"

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Угода КПІ – МІСІС

На засіданнях Вченої ради

1 Відкрито Центр рентгено-структурного аналізу

2 Проректор 3 М.Ю.Ільченко про інновації

3 Серед переможців – музей КПІ!

Нагороди – винахідникам

4 Врятувати життя!

Архітектура в мініатюрі

Й.Осташицького

"Політехнік" на Київському морі

Оголошення

КИЇВСЬКІ ПОЛІТЕХНІКИ В ІННОВАЦІЙНОМУ ПОШУКУ

Останніми роками в центрі уваги Президента, Уряду України є проблеми інноваційного розвитку. Це й не дивно. Адже саме розбудова держави на принципах інноватики може і зобов'язана привести Україну до економічно-промислового прориву, завдяки використанню високих технологій.

Своїми міркуваннями щодо подальшого інноваційного розвитку України і ролі нашого університету у цьому процесі ми попросили поділитися заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НАН України, проректора з наукової роботи НТУУ "КПІ" Михайла Юхимовича Гльченка.

– Шановний Михайле Юхимовичу, що може забезпечити інноваційний розвиток держави?

– Інноваційний розвиток високотехнологічного сектору національної економіки визначають значний кадровий потенціал країни і сучасна наука як джерело нових знань і технологій. Кадрове та наукове забезпечення сталого економічного зростання здійснюють університети, насамперед університети дослідницького типу, які працюють на засадах поєднання освітньої та наукової діяльності. Освітня компонента передбачає підготовку спеціалістів, магістрів і наукових кадрів і систему перепідготовки і підвищення кваліфікації. Завданнями ж наукової компоненти є проведення фундаментальних і прикладних досліджень, отримання нових знань як базису інноваційних розробок. Тож інноваційна інфраструктура дослідницького університету включає систему оформлення і супровід впровадження об'єктів права інтелектуальної власності, систему взаємодії на засадах поєднання інтересів науковців, творців інновацій, викладачів і учасників високотехнологічних компаній та бізнесу, які разом практично реалізують систему трансферу технологій від їхнього створення до продажу інноваційної продукції.

– Скажіть, будь ласка, чи відіграє якусь роль у цьому процесі НТУУ "КПІ" – загальнонавчальний лідер сучасної освіти і науки в Україні?

– Змісту діяльності дослідницького університету цілком відповідає Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут", який першим у нашій державі в 2007 р. отримав статус дослідницького. Здійснення інноваційної діяльності у нас проводиться відповідно до Закону України "Про науковий парк "Київська політехніка", прийнятому Верховною Радою України у грудні 2006 р. Досвід роботи цього парку як загальнодержавного пілотного проекту було використано при підготовці та прийнятті в 2009 р. загальносистемного закону України "Про науковий парк".

У складі Київської політехніки сьогодні успішно працюють 10 навчально-наукових інститутів, 19 факультетів, 152 кафедри, 6 науково-дослідних інститутів, понад 10 навчально-наукових центрів. Інноваційне середовище університету формують науковий парк, технопарк, молодіжні бізнес-інкубатори та інкубатори інноваційних ідей.

Зміст і якість наукової діяльності КПІ визначають сьогодні понад 40 наукових шкіл, що виконують фундаментальні дослідження за 18 пріоритетними напрямками, і прикладні дослідження та розробки – за 25 напрямками згідно з чинними законами України. Безпосередньо науковою роботою займаються понад 1600 науково-педагогічних працівників, серед яких 320 докторів і 1400 кандидатів наук, 30 докторантів, майже 1000 аспірантів і здобувачів, понад 4000 студентів.

Високий власний інтелектуальний потенціал Київської політехніки дозволяє якісно вирішувати проблеми як кадрового, так і науково-технологічного забезпечення інноваційного розвитку економіки держави. Зокрема, щороку випуск фахівців з вищою освітою здійснюється за 118 спеціальностями, з

використанням результатів науково-дослідних робіт щороку готується майже 1500 магістерських дисертацій, 1000 дипломних робіт спеціалістів, 1300 – бакалаврських робіт. Потенціал творців інновацій країни щороку зростає завдяки підготовці в КПІ майже 20 докторів і близько 100 кандидатів наук.

Щорічні обсяги наукової діяльності складають понад 60 млн грн. За ці кошти виконується понад 300 науково-дослідних робіт, і майже половина з них – це госпдогвірні теми на замовлення підприємств різних форм власності, при цьому частка



М.Ю. Гльченко

робіт на замовлення приватного сектору економіки складає дві третини.

– За якими принципами формується тематика науково-дослідних робіт у Київській політехніці?

– Науково-дослідні роботи і розробки університету відповідають шести комплексним програмам університету: "Сталий розвиток", "Енергетика сталого розвитку", "Розбудова інформаційного суспільства", "Нові матеріали і технології", "Системи спеціального та подвійного призначення", "Медико-інженерні проблеми охорони здоров'я".

Зокрема, в рамках програми "Сталий розвиток" під керівництвом академіка М.З.Згуровського виконується проект єдиного від України Світового центру даних, який працює під егідою Міжнародної ради з науки і входить до спільноти 52 аналогічних центрів у інших країнах світу. Науковими напрямками нашого центру є геоінформатика і сталий розвиток у контексті якості і безпеки життя людей. Свідченням того, що вказані напрями комплексних програм університету визначено вдало, є, до речі, той факт, що наукові досягнення дослідників КПІ щороку відзначаються 1-2 Державними преміями в галузі науки і техніки. За останні 20 років такими преміями відзначено 27 робіт, лауреатами держпремії стали 53 наші учени.

– Чи можете Ви сказати, яке місце займає КПІ у світовому рейтингу університетів?

– Рейтинг ВНЗ як в Україні, так і у світі проводиться за комплексом критеріїв та показників, які враховують освітню, наукову, інноваційну та інші складові діяльності університету. Більшість українських експертів найбільш часто використовують такі національні рейтинги, як ЮНЕСКО, "ТОП-200 України" та "Компас", а також міжнародні рейтинги "Вебометрик" і рейтинг кращих університетів світу "ТОП 700" за версією компанії QS. За результатами 2011 р. інформаційним освітнім ресурсом "Освіта.ua" складено консолідований рейтинг ВНЗ України, за яким НТУУ "КПІ" займає перше місце. Зокрема, за версією одного із найбільш авторитетних рейтингів кращих університетів світу (за версією компанії QS) у 2011 р. НТУУ "КПІ" і Донецький національний університет уперше в історії серед вітчизняних ВНЗ увійшли до 4 % кращих університетів світу. Щойно ми

отримали підтвердження цього успіху і в 2012 році.

Потрібно також наголосити на тому, що наш університет посідає перше місце серед вітчизняних технічних університетів за кількістю публікацій і кількістю цитувань у журналах, що входять до провідної бази даних Scopus видавництва Elsevier. Професори нашого університету А.А.Фокін і С.М.Пересада входять до 100 найбільш цитованих у Scopus науковців – працівників українських інституцій. До того ж, проф. А.А.Фокін першим з українських хіміків опублікував у 2011 році статтю в найбільш авторитетному науковому журналі "Nature" з експериментальними результатами щодо структури і стабілізації індивідуальних молекул.

До бази даних Scopus входять більше 30 тис. журналів, з них 44 – українські, з яких 21 журнал активний, і серед них журнал Radioelectronics and Communications Systems (головний редактор Ф.Ф.Дубровка) – англійськомовний переклад журналу, що видається в НТУУ "КПІ", а також праці чи не єдиної в Україні науково-технічної конференції, а саме Міжнародної конференції "Надвисокошвидкісна техніка і телекомунікаційні технології" – "КриМіКо", міжнародний програмний комітет якої від України очолює проректор НТУУ "КПІ" з наукової роботи.

– Які наукові розробки київських політехніків є, на Ваш погляд, найбільш цікавими і корисними для суспільства?

– Університет це, насамперед, молодіжне наукове середовище. Тому в ньому логічно здійснювати орієнтовані на майбутнє проекти проривного характеру. Прикладом тут може бути виконання молодіжної програми "Університетський наносупутник НТУУ "КПІ". Під керівництвом к.т.н. Б.М.Рассамакіна розробку здійснюють студенти та провідні фахівці чотирьох факультетів університету: ТЕФ, ФЕЛ, ФЕА, РТФ. Наносупутник Київської політехніки має масу трохи більшу за 1 кг та розміри 14x14x13 см, що відповідає вимогам створення міжнародної мережі з 50 аналогічних наносупутників (так званих CubeSat). Постер зразком нашої конструкції був представлений на 4-му Європейському симпозиумі CubeSat 1 лютого 2012 р. в Інституті гідродинаміки фон Кармана. CubeSat PolyITAN-1 по суті є електронною та телекомунікаційною платформою для багатопільових космічних, технологічних і наукових досліджень на вколзеної орбіти.

Завданнями розробки та впровадження міжнародних дослідницьких космічних платформ формату CubeSat PolyITAN-1 є високоякісна практична освіта та дослідження студентів за різноманітними профілями проектування та програмування електронних пристроїв на базі нових досягнень у техніці. На такому модулі CubeSat PolyITAN-1 вста-



Обладнання системи промислової очистки води

новлюються: датчики координат Сонця, датчики заповненості, нові кремнієві фотоелектричні перетворювачі, елементи систем GPS/Глонас та ін., проводяться різноманітні дослідження і випробування пристроїв в умовах відкритого космосу.

Елементна база університетського наносупутника НТУУ "КПІ" створюється з комплектуючих, які доступні на ринку, і на їх основі розробляються власні модулі. Все програмне забезпечення розробляється власними силами, що дає незалежність і свободу дій у подальших розробках. При виконанні програми університетського наносупутника створюється не тільки сам малабаритний космічний апарат, але й випробувальне обладнання для перевірки характеристик його елементів.

Участь команди НТУУ "КПІ" в міжнародному QB50 проекті має велике значення для університету і України у зв'язку з його високим освітнім, навчальним, технологічним і міжвузівським впливом.

– Що сподівається отримати НТУУ "КПІ" від інноваційної діяльності?

– Науковий парк "Київська політехніка", який створено на базі нашого університету, є розосередженим інноваційним середовищем і прикладом вдалого поєднання трьох складових трикутника знань освіта-наука-інновації, де впроваджуються інноваційні розробки науковців НТУУ "КПІ". Завдяки науковому парку прищвиджується трансфер технологій у ланцюгу: від ідеї – лабораторного зразка – дослідної партії до впровадження у виробництво. Одна із складових наукового парку – молодіжна група "Ukraine Made" (Я.І. Колорізов) – здійснює інформатизацію та

рішнього виробництва, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 12.09.2011 р. № 1130. Університет долучився до виконання п'яти інвестиційно-інноваційних проектів. У рамках цих проектів вирішуються важливі для країни проблеми.

Наведу декілька прикладів. Відсутність у цілій низці регіонів України джерел водопостачання із задовільними характеристиками якості води та критичний стан галузі водозабезпечення спонукали нас до розроблення комплексної технології очищення води з високим рівнем мінералізації. Цю розробку науковці Київської політехніки (колектив професора М.Д.Гомелі) проводять спільно з ТОВ "Технології природи" (В.В.Рисухін та Г.Ю.Чорнової) – партнером Наукового парку "Київська політехніка", що є компанією, спеціально створеною для реалізації проекту із забезпечення питною водою населення України. Для високотехнологічного виробництва питної води запропоновано впровадити й удосконалити інноваційну технологію нанофільтраційного очищення води на підприємствах.

Авторами проекту розроблено нові високоефективні методи попереднього очищення води та її стабілізаційної обробки перед нанофільтраційними, які дають можливість без застосування дорогих реагентів підвищити вихід чистої води з 75 до 85-95 %. Розроблено нові методи реагентного знесолення концентратів, що дають змогу знизити мінералізацію останніх до 500-900 мг/дм³, тобто до рівнів, допустимих для скидання в поверхневі водойми. Запропонована технологія передбачає повторне використання концентратів, тобто є мало-відходною. В разі необхідності передбачає ультрафіолетове чи реагентне знезараження води.

Упровадження проекту дозволить докорінно змінити ситуацію з водоспоживанням в Україні. Залучення до використання джерел з підвищеною мінералізацією води, включаючи і шахтні води, які

на сьогодні є потужним джерелом засолення природних водойм, дасть змогу суттєво знизити навантаження на природні водойми, забезпечити водою високої якості промислово-розвинені регіони з обмеженими водними ресурсами. Подальше впровадження інноваційного продукту дасть можливість вирішити проблему вододоступності як в окремих регіонах, так і по Україні в цілому, що, у свою чергу, істотно поліпшить екологічну ситуацію і допоможе вирішити ряд соціальних проблем.

Інший проект у рамках Державної програми розвитку внутрішнього виробництва стосується виробництва аварійно-рятувальної та пожежної техніки. Цю проблему ми вирішуємо спільно з концерном "Укрпросервіс" і Херсонським заводом "Судмаш". Ученими інженерно-фізичного факультету під керівництвом члена-кореспондента НАН України П.І.Лободи за завданням Херсонського заводу "Судмаш" розроблені принципи нові армовані керамічні та металокерамічні матеріали для торцевих ущільнень гідросистем високого тиску, які працюють у підйомно-транспортних механізмах різного призначення. Згідно з Договором про співпрацю розроблено документацію на 30-, 38-, 40-, 50-, 58-метрові автопідіймачі. Під час розробки документації використано вісім спільних патентів. При цьому, зокрема, розроблено, запатентовано та освоєно випуск найбільш потужного в СНД аварійно-рятувального автомобіля, який поєднує в собі функції 5 пожежних автомобілів з насосом і дистанційно-керуваним лафетним стоволом з подачею 110 л/сек. Технічна документація на випуск сучасної аварійно-рятувальної техніки орієнтована на використання шасі українського виробництва. На сьогодні розроблено та виготовлено дві моделі пожежного та аварійно-рятувального автомобіля на шасі ТАТА.

Закінчення на 3-й стор. ➔

Не могу не згадати і про тематику, пов'язану з вирішенням проблем захисту довкілля. Насамперед, звісно, від впливу і викидів промислових підприємств. На виконання Програми ЮНІДО зі створення більш чистих виробництв у рамках відповідного контракту науковці НТУУ "КПІ" долучилися до виконання проекту з цієї проблематики. В рамках цього проекту під керівництвом І.Л.Шиловича та В.М.Павшука було організовано групу фахівців університету, які пройшли навчання за спеціальною програмою ЮНІДО з впровадження технічних рішень з чистого виробництва на підприємствах. До участі в проекті залучено підприємства Вінниці та Запоріжжя. 6 вінницьких і 4 запорізькі підприємства отримали відповідні сертифікати ЮНІДО. Кваліфікацію консультанта більш чистого виробництва здобули 10 вінничан, 8 з яких отримали сертифікати ЮНІДО національного зразка і 2 – сертифікати ЮНІДО міжнародного зразка. У свою чергу, у м. Запоріжжі 9 осіб отримали сертифікати ЮНІДО національного зразка. Робота Центру протягом 2011 р. була зосереджена на проведенні моніторингу впровадження рекомендацій з ресурсо- та енергозбереження підприємствами, пошуку нових підприємств-учасників проекту, поширенню інформації серед вищих навчальних закладів регіонів тощо. Зокрема, моніторинг показав, що підприємства Вінниці і Запоріжжя за півроку впровадили 15 % рекомендацій, які не потребували значних інвестицій. Результатом такої діяльності стало підписання з ЮНІДО нового п'ятирічного проекту на тему "Сприяння розвитку програми ресурсоефективності та більш чистого виробництва шляхом створення та започаткування роботи "Національного центру більш чистого виробництва в Україні", організацію виконання проекту знову доручено НТУУ "КПІ".

– Відомо, що все передає й незвичне торус собі дорого інколи дуже важко. Як Ви вважаєте, що потрібно зробити, аби мінімізувати проблеми, які можуть виникати під час впровадження інновацій у життя?

– На жаль, проблеми, про які ви кажете, дійсно є. Слід констатувати, що значна кількість підприємств держави ще не зорієнтована на сприйняття та впровадження новітніх розробок. Причини цього мають як об'єктивний, так і суб'єктивний характер. Попри продекларовану Урядом політичну лінію щодо підтримки вітчизняного виробника, має місце гальмування цих процесів.

Ось яскравий приклад. За участю науковців НДІ телекомунікацій Київської політехніки (Т.М.Наритник) було розроблено, а ВАТ "Меридіан" ім. С.П. Корольова в м. Києві підготовлено до випуску вітчизняні розробки телевізійних тюнерів, що мали б забезпечити в цифровому стандарті високоякісне приймання сигналів ефірного наземного телевізійного мовлення з метою виконання підписаної Україною міжнародної Угоди "Женева 2006" щодо переходу від аналогового до цифрового телерадіомовлення до 17 липня 2015 р. Але, на жаль, штучно створені перепони зробили неможливою організацію серійного випуску вітчизняних телетюнерів. Перевагу надали закупівлі імпортованої продукції. Втрачаємо сотні робочих місць. Тож слід із сумом очікувати, що як гелікоптери нашого співвітчизника піднялись у небо за кордоном, так і тюнери українські відкриють ефір за межами України. Таку історію ми могли отримати з так званого мікрохвильовим наземно-супутниковим цифровим телевізійним проектом MITRIS (Мульти-Інтеграційна Теле-Радіоінформаційна Система), розробленим у Києві і захищеним низкою патентів, у тому числі за участю Київської політехніки, але завдяки ентузіазму вітчизняних учених та фахівців, ця унікальна технологія працює не тільки на Кіпрі, у Греції, Малайзії, Алжирі, а й у нас, на своїй Батьківщині.



Автомобіль пожежно-рятувальний ТАТА-Т613

Інший приклад. Вітчизняні розробки програмного забезпечення у сфері інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІТТ) виконують професіонали високого ґатунку, яких готують у наших університетах. Про високу якість цієї підготовки свідчить, зокрема, той факт, що до нас в Україну, а саме, в Інститут кібернетики імені В.М. Глушкова та Інститут прикладного системного аналізу, в Київську політехніку останнім часом приїжджають на практику студенти із університетів США. Вітчизняні розробки наших фахівців у сфері ІТТ впроваджені в повсякденну діяльність багатьох міністерств і відомств нашої держави, у тому числі Міністерства оборони України. Тож незрозуміло, чому наша держава, маючи потужні колективи послідовників наукових шкіл академіків С.О. Лебедева і В.М. Глушкова, повинна орієнтуватися на запозичення програмних продуктів із Індії, Південної Кореї чи інших країн.

Таким чином, досвід діяльності Київської політехніки з підготовки наукових кадрів та виконання інноваційних розробок свідчить про реальні можливості дослідницького технічного університету з формування інтелектуального потенціалу інноваційної економіки держави. Ефективність такого формування слід підвищувати шляхом практичної державної підтримки науки та інновацій дослідницьких університетів і дієвої державної підтримки вітчизняних виробників інноваційної продукції, яку створено завдяки власному інтелекту нації.

Спілкувався В.В. Янковий

Серед переможців – музей КПІ!

29 травня 2012 року в Музеї книги і друкарства України відбулася урочиста церемонія нагородження переможців VII Всеукраїнської акції "Музейна подія року" та учасників Програми підтримки музейних працівників на 2012-2013 роки.

Це був останній етап копії роботи експертної ради, до складу якої входять близько 80 експертів, серед яких є журналісти, музейні працівники, громадські діячі, науковці. Організаторами акції є Міжнародний благодійний фонд "Україна 3000" та громадська організація "Український центр розвитку музейної справи", які з 2005 р. започаткували щорічне відзначення кращих музейників та музейних проектів України. Партнерами акції другий рік поспіль виступили Польський інститут у Києві та Асоціація благодійників України.

Організатори акції поставили за мету привертнути увагу громадськості до найважливіших подій і тенденцій музейної галузі, а також стимулювати музейні колективи до якнайкращої презентації своїх проектів. Зокрема, "Програма підтримки музейних працівників" спрямована на підтримку тих фахівців, які своєю діяльністю перетворюють музей на центральний

елемент культурного простору в регіоні, працюють для суспільства, сприяють дослідженню та популяризації культурного надбання, що зберігається у музеї, і при цьому відкривають нові сторінки історії.

Серед 12 музейних працівників зі всієї України, відзначених нагородами акції, – науковий співробітник ДПМ НТУУ "КПІ" Людмила Станіславівна Баштова. Її дослідження історії київської математичної школи, кращі представники якої в різні часи працювали в КПІ, викликали велику зацікавленість та справжнє визнання української музейної громади. Це дуже почесно, адже цього року на розгляд експертної ради було представлено понад 80 анкет, і рівень номінантів був надзвичайно високим. Ще почеснішим робить це нагороду те, що за час існування відзнаки за "Програмою підтримки музейних працівників" лише вдруге її отримав працівник університетського музею (першим був співробітник музею Астрономічної обсерваторії при КНУ ім. Т. Г. Шевченка, з яким ДПМ активно співпрацює).

За звання кращих змагалися також 27 музейних проектів, які реалізувалися впродовж

2011 року. Переможцем VII Всеукраїнської акції "Музейна подія року", що мала на меті визначити найбільші досягнення музейних колективів та тенденції ставлення суспільства до музеїв та музейної справи, стала Міжнародна конференція "Громадська реформа музейного менеджменту та маркетингу в Україні" (МФ "Відродження", БФ "Розвиток України", ГО "Український центр розвитку музейної справи", Київ, 14-17 березня 2011 р.).

Щиро привітали переможців голова наглядової ради Міжнародного благодійного фонду "Україна 3000" Катерина Ющенко, заступник міністра культури України Тимофій Кохан, директор Польського інституту в Києві Ярослав Годун, а також провідні музейні фахівці України.

Нагорода музейної спільноти України додає наснаги колективу ДПМ і надихає на нові дослідження. Головною їх метою є повернення імен славетних українських інженерів і науковців у контекст сучасної науки. Популяризація таких досліджень сприятиме відродженню самоповаги та самоідентифікації українців, формуванню нової української науково-технічної еліти. Тож активна пошукова робота є одним з головних пріоритетів роботи музейників КПІ. І логічним її продовженням стане формування фондової колекції "Видатні математики – інтелектуальна еліта України".

Інф. ДПМ

НАГОРОДИ – ВИНАХІДНИКАМ



Зліва направо: О.Є.Колосов, А.Д.Петухов, О.С.Болтенко, А.К.Скуратовський, В.І.Сівецький, О.С.Сахаров

У третю суботу вересня в Україні відзначають День винахідника і раціоналізатора.

З нагоди цієї події 8 вересня у відділі історії авіації та космонавтики ім. І.І.Сікорського Державного політехнічного музею при НТУУ "КПІ" відбулося урочисте зібрання, на якому голова Київської об'єднаної ради ветеранів космодромів Байконур, Капустин Яр і Плесецьк О.С. Болтенко вручив медалі "50 років космонавтиці" групі працівників нашого університету. Медаль засновано на честь льотчика-космонавта Ю.О.Гагаріна, який вперше в історії людства здійснив 12 квітня 1961 політ у космічний простір.

За значні особисті досягнення у створенні інноваційних розробок спеціального призначення для ракетно-космічної техніки нагороду отримали: заслужений винахідник УРСР д.т.н. А.Д.Петухов; лауреат Державної премії УРСР в галузі науки і техніки д.т.н., професор О.С.Сахаров; заслужений винахідник НТУУ "КПІ" д.т.н. О.Є.Колосов; заслужений винахідник НТУУ "КПІ" доцент А.К.Скуратовський; заслужений викладач НТУУ "КПІ" професор В.І.Сівецький.

Інф. "КП"

Відкрито Центр НТУУ "КПІ" – "РІГАКУ"

Продовження. Початок на 1-й стор.

нового спільного навчально-наукового центру стане серйозним внеском у подальший розвиток науково-технічного співробітництва Японії та України".

Після круглого столу всі його учасники були запрошені до самого Центру, який працюватиме на інженерно-фізичному факультеті КПІ. Там вони не лише привітали аплодисментами традиційне розрізання червоної стрічки перед входом у лабораторію, але й ознайомилися з роботою багатопроцесорної системи "Ultima IV RIGAKU" та її можливостями.

Презентацію Центру рентгеноструктурного аналізу НТУУ "КПІ" – "РІГАКУ" зробив декан факультету член-кореспондент НАН України Петро Лобода. Він підкреслив, що нове обладнання використовуватиметься як для наукових досліджень, так і для проведення лабораторних робіт зі студентами дев'яти факультетів і інститутів НТУУ "КПІ" – інженерно-фізичного, фізико-технічного, зварювального, механіко-машинобудівного, хіміко-технологічного, електроніки, біотех-

нології та біотехніки, медико-інженерного, видавничо-поліграфічного. Тож завдяки відкриттю Центру студенти-політехніки отримали можливість набути гарних навичок використання методу рентгеноскопічної дифракції для дослідження матеріалів і проводити різноманітні дослідження в галузі матеріалознавства. Результати ж досліджень, у свою чергу, стануть основою для подальшого поглиблення співпраці КПІ з корпорацією "РІГАКУ" та іншими університетами й промисловими підприємствами, що беруть участь у створенні, впровадженні у виробництво й використанні матеріалів з новими властивостями.

Після завершення церемонії в залі засідань Вченої ради університету відбулася лекційна сесія фахівців Японії, України і Росії для викладачів, учених, працівників промисловості, магістрантів та аспірантів. Відкрилася вона доповіддю віце-президента "РІГАКУ" Хідео Торая, присвяченою новітнім розробкам "РІГАКУ". На сесії також виступили начальник відділу аналітичного обладнання філії E-Globaledge Corporation А.Пучков, керівник Управління науки НДТУ "Московський інститут сталі і сплавів" А.Поляков. Завершилася сесія доповіддю проректора КПІ Сергія Сидоренка "Матеріалознавство в НТУУ "КПІ".

ДОВІДКОВО

Корпорація "РІГАКУ" ("RIGAKU") є світовим лідером у галузі рентгеновської аналітичної та промислової технології. За обсягами виробництва і якістю своєї продукції вона посідає перше місце у світі. Корпорація виробляє рентгеновське обладнання (дифрактометри, спектрометри та інші), призначене для аналізу металів, сплавів і мінералів, контролю якості продукції, аналізу кристалів і біологічних матеріалів (включаючи дослідження еномо людини!). Корпорація є лідером продажу рентгеновського аналітичного обладнання на ринках США, Японії, країні Південно-Східної Азії і Південної Америки (Бразилія), яке використовується всіма найбільшими промисловими компаніями світу.

Серед приладів, які виробляє корпорація "РІГАКУ", є її повна лінійка рентгеновських дифрактометрів. Характерною їх рисою є універсальність, що дозволяє на одному приладі розв'язувати дуже широке коло завдань, для вирішення яких раніше потрібні були зусилля декількох лабораторій. Основними завданнями цих приладів є визначення фазового складу, структурний аналіз, аналіз текстур, визначення типу та кількості дефектів у виробках до, в процесі і після їх експлуатації тощо.

Дмитро Стефанович



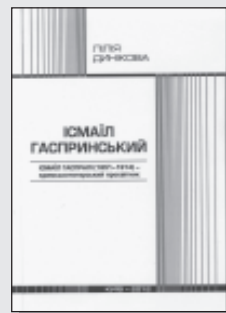
Універсальний рентгеновський дифрактометр "Ultima IV RIGAKU"

Нове видання

Улітку вийшла друком монографія викладача кафедри української мови, літератури та культури НТУУ "КПІ" Лілії Динікової "Ісмаїл Гаспринський (Ісмаїл Гаспралі (1851-1914)) – кримськотатарський просвітник". Книга присвячена письменнику, педагогу, культурному та громадсько-політичному діячу, відомому пропагандисту сучасних ідей серед кримських татар.

Автор провела системний, комплексний аналіз кримськотатарської преси кінця XIX – першої половини XX століття крізь призму діяльності Ісмаїла Гаспринського.

Книга стане у пригоді історикам, літературознавцям, етнографам, журналістам і буде корисною при підготовці навчально-методичних посібників і розробці спецкурсів з журналістики, а також узагальнюючих праць з історії кримських татар.



Інф. "КП"

Архітектура в мініатюрі ЗАРАДИ ЖИТТЯ



Й.Б. Осташи́нський

13 вересня в картинній галереї Центру культури та мистецтв НТУУ "КПІ" відкрилася виставка "Архітектура в мініатюрі" Йосипа Борисовича Осташи́нського. На ній представлені барельєфні пам'ятки світової архітектури – мініатюри церков, храмів, синагог тощо, створені із сріпників з використанням різноманітних матеріалів.

Йосип Борисович – автор незвичайного творчого жанру. В кожній картині вгадується його ставлення до національних традицій, величезна любов до культури народів світу, повага до їх віросповідання. Але тема рідного Києва, його пам'яток, історії, культури та архітектури – домінуюча у його творчості.

Йосип Борисович багато років співпрацює з Національним фондом "Україна – дітям", де навчає своєї майстерності дітей-сиріт у багатьох містах України та інвалідів у центрах реабілітації. Має почесну відзнаку від цього фонду та Всеукраїнського фонду відтворення видатних пам'яток історико-архітектурної спадщини ім. Олесь Гончара. З 1985 року – член Київського міського об'єднання художників-аматорів "Творчість". З 1999-го – член Національної спілки художників України, майстер

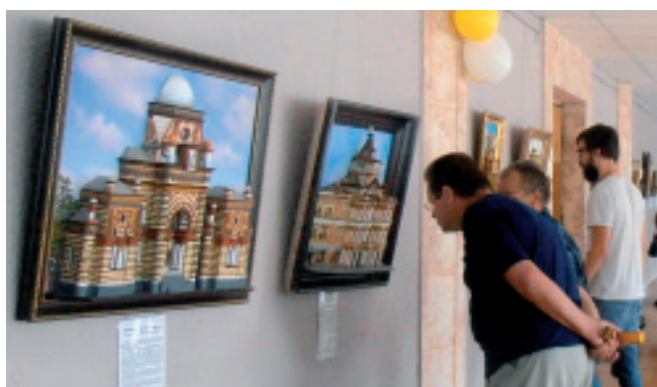
традиційного народного мистецтва. У 2009 році його ім'я було занесене до Книги рекордів України, а в 2012 – до Книги рекордів Росії.

Про творчий шлях Й.Б. Осташи́нського надруковано більше 180 публікацій. Побачили світ близько сотні телепередач, творчо-бібліографічні довідники, два документальні фільми "Дорога до Храму" та "Дарувати радість людям", а зовсім недавно вийшла друком книга майстра "Удивительные поделки из спичек".

Картини автора бачили у багатьох містах України. Проведено 75 персональних виставок. У КПІ це вже третя.

Роботи майстра вражають точністю та філігранністю виконання, своїм нетрадиційним підходом до кожної складової, своєю унікальністю. Цими витворами Йосип Борисович дарує людям красу мистецтва, примушує відкрити в нас історичну пам'ять, що йде з глибини віків.

Лілія Скиба



Табір "Політехнік": сосни, море, пляж

Цього літа студенти та співробітники КПІ мали можливість цивілізовано – комфортно та безпечно – відпочити на базі "Політехнік", що на Київському морі. За



останні два роки територія навколо капітально відремонтованих спальних корпусів отримала гідне облаштування. З'явилися квітники, нові доріжки, елементи паркового дизайну. Для дітей побудували ігровий майданчик, до будиночків підвели воду та створили зони відпочинку. І нарешті збудували пляж. Саме збудували, бо сьогодні це не смужка піску, яку граючись змиває вода при першому-ліпшому штормі. Це повноцінна гідротехнічна споруда із захисною дамбою, намитим піском, вишкою для рятувальника, сходінками до води, лежачками, парасольками, літнім душем, питною водою, біотуалетом, кабінками для переодевання та точкою продажу прохолодних напоїв. На початку літа укріпили фарватер, почистили дно, рятувальник пройшов навчання. Одним словом, керівництво бази виконало всі вимоги МНС та санслужб до таких об'єктів та отримало необхідні документи ще до початку відпускового сезону. До речі, з 22 баз відпочинку, розташованих на Київському морі, лише 4 мають дозвільні документи на експлуатацію пляжів, серед них – база КПІ.

Розмовляємо з директором студентського оздоровчого табору "Політехнік" Ігорем Павловичем Кучерявим (на фото). База відпочинку – це вже друге його діти-

ще в КПІ, якому він намагається дати раду. Спочатку був турклуб "СКІФ", який тепер своїми молодіжними заходами відомий не лише серед політехніків, а й серед міських туристів. Ігор Павлович нині його почесний президент. Людина у минулому військовий, хоча й педагог за освітою, він звик ставити перед собою та підлеглими чіткі завдання і своєчасно й відповідально їх виконувати. "Хай кроки будуть маленькими, але стояти на місці неможливо. Поки людина розвивається, є рух, тобто життя", – каже він. І слова не розходяться з ділом. Приміром, у першій декаді серпня, як і передбачалося, запровадив Wi-Fi, що вельми потішило відпочивальників.

За період з 29.06 (відкриття першої зміни) по 8.09, коли відбулася наша зустріч, на базі відпочили 250 осіб – за профспілковими путівками та у вихідні дні. За три зміни від реалізації путівок на місці до каси університету надійшло 35 тис. грн. "Правда, – зізнається директор, – ми самі ж їх і "проїдаємо". Застаріле енергоме-



ладнання на кухні та в котельні потребує першочергової заміни, тоді й рахунки на оплату електроенергії зменшаться". Тут постійно працюють над покращенням стану бази, за 2 роки

мріють зробити її рентабельною. Адміністрація університету та студмістечка підтримують ті починання. У найближчих планах – розридити підлісок, почистити озеро та запустити туди рибу.

Хто не знає, озеро – то оаза незайманої природи на території бази. Після кількох несприятливих зим сюди повер-



нулися бобрині, з'явився борсук Боря та кабан Яша (який більше любить частування з кухні), два еноти; білки, кажани та зайці тут і не переводилися. З часом для відвідувачів створять зоокуточок. А ще мріє директор, щоб ветерани та заслужені працівники КПІ мали пільги для оздоровлення на базі.

Коллектив тут працездатний і працюючий. "Як ти до людей, так і вони до тебе", – впевнений керівник, який за потреби не цурається й фізичної праці. Найкраща його помічниця – Альона Кравченко, адміністратор табору, аспірантка ФАКС. Вона опікується усіма внутрішніми питаннями життєдіяльності бази. Судячи з того, як привітно вітаються з нею відпочивальники та стають до розмови, робота в неї ладиться. "От тільки, – бідкається Альона, – в КПІ мало знають про наш табір, його можливості. Мають, треба збирати тут на різноманітні заходи не лише студентів, а й, приміром, заступників деканів тощо, щоб вони на власні очі переконалися у перевагах відпочинку тут".

Серед співробітників "Політехнік" відомий як місце сімейного відпочинку.

"Тихе полювання", прогулянки мальовничими лісовими стежками, збирання грибів та ягід, риболовля – усе це доступно на базі. Цього року навіть уклали угоду з Держрибнаглядом, відповідно до якої з човнів, внесених до реєстру, можна на вулку рибалити в акваторії водосховища.

У "Політехніку" регулярно проходять університетські та міські студентські спортивні змагання. Влітку тут відпочивають студентські збірні команди університету з різних видів спорту. На третій зміні в таборі жили члени збірної НТУУ "КПІ" з регбі. Сказати "відпочивали" якось не з руки. Бо щоденні триразові тренування, відповідно до програми підготовки, під наглядом Л.В.Денбовецького, старшого тренера команди, старшого викладача кафедри спортивного вдосконалення, та О.С.Сабітова, тренера, викладача цієї ж кафедри, не вельми сприяли розслабленому безтурботному відпочинку. Але спортсмени не ремствували. Навпаки, їм до вподоби навколишня природа, облаштоване житло, якісне харчування, можливість відновитися від спортивних навантажень у сауні чи на пляжі. Вдячні адміністрації табору, профкому студентів та департаменту навчаль-



участі у благодійному концерті, не вистачить газетної площі, проте набагато більше ніж їхні регалії вразили нас їхні виступи. Це й не дивно, бо до нас завітали "Бельє Рось" (Мінськ – Гродно); "Бомба" (Млинів); "Сборная НАУ" (Київ); "Кембридж" (Кемерово); "VIP" (Тернопіль); "Другой мир" (Луганськ); "R2D2" (Харків).

Крім команд КВН, на концерті виступили також і КПІшні колективи: група "Мед", "Тедді Ведмеді", "РадіоАфрика", Михайло Опекан, "ДаблЛайф", "Немой", "Сакраменто", шоу-балет "Аквамарин" (випускники КПІ).

...Концерт пройшов, але збір коштів триває, бо зібрано лише шосту частину необхідного. За додатковою інформацією звертатися до Оксани Білошицької за тел. 0996061975.

РЕКВІЗИТИ ДЛЯ ПЕРЕРАХУВАННЯ КОШТІВ
Найменування банку: Приватбанк
Номер рахунку: 29244825509100
МФО: 305299, ЕДРПОУ: 14360570
сума платежу:
підстава платежу: (не обов'язково вказувати)

Одержувач: Драгомирецький Н.Я.
ІПН: 3458313176
Номер картки одержувача:
4627081203806349.

Олександра Грачова,
зав. сектору ЦКМ

ОГОЛОШЕННЯ

На кафедрі математичного аналізу та теорії ймовірностей фізико-математичного факультету починає роботу гурток "Нестандартні та олімпіадні задачі алгебри та аналізу". Заняття будуть проводитись кожного вівторка о 16.10 в аудиторії 432 корпусу 7, починаючи з 25 вересня 2012 р. Запрошуємо всіх бажаючих!

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@kpi.ua
☎ гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН

Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ»,

м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Позиція редакції не завжди збігається з авторською.

Н. Вдовенко